

POSTANOWIENIE

11 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. K. i W. K.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w Ł.
o unieważnienie, uchylene, ewentualnie stwierdzenie nieistnienia uchwały,
na skutek skargi kasacyjnej Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w Ł.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 21 lipca 2022 r., I ACa 377/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki M. K., tytułem kosztów postępowania 240 (dwieście czterdzieści) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od doręczenia pozwanej niniejszego postanowienia.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Ustawodawca wyraźnie redakcyjnie wyodrębnił przesłanki tzw. przedsądu od tzw. podstaw kasacyjnych

unormowanych w art. 398³ § 1 k.p.c., którymi jest naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (pkt 1) oraz naruszenie przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (pkt 2). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek przedsądu, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżąca Spółdzielnia wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdyż – w ocenie skarżącej – „Sąd Apelacyjny wydał orzeczenie z naruszeniem przepisów prawnych nie tylko powszechnie obowiązujących, ale i wewnętrznej regulacji prawnej obowiązującej w pozwanej Spółdzielni, a uchwalonej z mocy ustawy Prawo spółdzielcze, jak i ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych”. Sąd – zdaniem skarżącej – wydał rozstrzygnięcie w sprawie unieważnienia zaskarżonej uchwały wyborczej z pominięciem całkowicie zbadania celu, dla którego członkowie Spółdzielni uchwalając statut, w jego treści w oznaczonej jednostce redakcyjnej, zawarli wymagania – kryteria, którymi powinien legitymować się każdy kandydat zgłoszony na członka rady nadzorczej. Sąd dokonując krytycznej oceny tych kryteriów – wymogów stawianych kandydatom na członka rady nadzorczej bezpodstawnie i w sposób nieuprawniony odmówił członkom Spółdzielni prawa do tego, aby mogli oczekiwać od członków rady nadzorczej legitymowania się należyty merytorycznym przygotowaniem niezbędnym do sprawowania funkcji w organie nadzoru i kontroli, dla zapewnienia prawidłowej realizacji ustawowych i statutowych kompetencji tego organu, przy uwzględnieniu, iż wypełnianie obowiązków rady nadzorczej ma służyć i gwarantować zabezpieczenie majątku spółdzielni, czyli w ujęciu art. 3 ustawy z 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2021 r., poz. 648, dalej – pr. spółdz.) – wszystkich członków. W ocenie skarżącej, „członkowie Spółdzielni – powierzając niejako w ochronę swój majątek są uprawnieni do tego, aby oczekiwać od osób sprawujących funkcję nadzoru, by były one jak najlepiej przygotowane i stale poszerzały posiadaną dotąd wiedzę,

a zapewniającą jak najlepsze wykonanie powierzonych zadań”. Wolą członków, wyrażoną przez wprowadzenie w § 89 ust. 4 statutu m.in. kryterium w zakresie przejścia szkolenia w określonej dziedzinie, było to, aby poddanie się szkoleniu następowało przed zebraniem wyborczym. Zarząd pozwanej, jako organ zwołujący i organizujący walne zgromadzenie, zabezpieczył przygotowanie szkolenia dla kandydatów na członków rady nadzorczej. Natomiast rada nadzorcza podjęła uchwałę określającą zasady udziału w szkoleniu w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu wiedzy każdego z członków. Skarżąca podała też, że zasadne było powierzenie m.in. przygotowania i przeprowadzenia szkolenia osobom legitymującym się wysokim poziomem wiedzy z dziedziny stanowiącej przedmiot wykładu i dającym gwarancje należytego wykonania powierzonego zadania. Skarżąca zwróciła również uwagę na znaczenie kompetencji rady nadzorczej określonej w art. 88a pr. spółdz. Wydanie przez radę nadzorczą takiej uchwały wymaga od jej członków wysokich kwalifikacji.

Skarżąca podkreśliła, że oczywistość skargi kasacyjnej jest konsekwencją naruszenia przez Sąd Apelacyjny „postanowień ustawowych i statutowych odnoszących się do naczelnych zasad rządzących się w spółdzielczości mieszkaniowej”, tj. zasady, że uchwały walnego zgromadzenia wiążą członków spółdzielni i jej organy (art. 42 § 1 pr. spółdz. i § 86 ust. 1 statutu). Członek spółdzielni ma obowiązek przestrzegać przepisów ustawy, statutu, regulaminów oraz uchwały organów (art. 2 pr. spółdz. i § 11 pkt 3 statutu). Statut spółdzielni stanowiący umowę społeczną członków Spółdzielni jest ukształtowany zgodnie z wolą członków dla realizacji celów, których oczekują, chcąc zapewnić najlepsze wypełnianie przez organy spółdzielni swych ustawowych, jak i statutowych obowiązków, a także praw i obowiązków przez członków spółdzielni. Postanowienia statutu mogą być skutecznie podważone przez Sąd wyłącznie w sytuacji, gdy naruszają one powszechne przepisy prawa. Sąd natomiast nie wskazał, czy doszło do naruszeń takich przepisów, zaniechał ich określenia, a ograniczył się jedynie do tego, że podjął krytykę wobec ich treści w ramach subiektywnej jednoosobowej oceny i to w sytuacji, gdy inny Sąd w tożsamej sprawie zajął odmienne stanowisko, oddalił bowiem prawomocnie powództwo. Według skarżącej, Sąd Apelacyjny bezzasadnie pozbawił mocy obowiązującej wewnętrzną regulację prawną

pozwanej, tj. Regulamin obrad walnego zgromadzenia i błędnie przyjął, że kolegium walnego zgromadzenia jest organem spółdzielni. Zbagatelizował skład i kompetencje tegoż zespołu. Tym samym naruszył art. 2 pr. spółdz. i § 88 Statutu, wprowadzające zasadę, że członek Spółdzielni zobowiązany jest przestrzegać przepisów ustawy, statutu i regulaminów, a § 11 pkt 3 statutu dodaje „i uchwały organów Spółdzielni”.

Zdaniem Spółdzielni skarga jest oczywiście zasadna również z tego powodu, że w tożsamej sprawie, tj. zaskarżenia uchwały wyborczej przez innego członka Spółdzielni, Sąd I instancji oddalił powództwo, m.in. o unieważnienie uchwały, apelacja wywiedziona przez członka Spółdzielni została oddalona, a skarga kasacyjna nie została przyjęta do rozpoznania. Jednakże Sąd Najwyższy w uzasadnieniu podzielił w całości prawidłowość wyводу merytorycznego zaprezentowanego przez Sąd I i II instancji.

Analiza treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście motywów pisemnych wyroku Sądu Apelacyjnego nie pozwala stwierdzić, że spełniona została przesłanka art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tzn., że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Apelacyjny dokonał pogłębionej analizy stanu faktycznego i prawnego sprawy oraz podjął się rzetelnego zbadania kompetencji i uprawnień kandydatów do rady nadzorczej, zwłaszcza w kontekście § 89 ust. 4 Statutu pozwanej. Sąd przypominał, że na mocy tego uregulowania Rada Nadzorcza Spółdzielni 28 września 2017 r. podjęła uchwałę nr [...] w sprawie organizacji odpłatnego szkolenia dla kandydatów na członków Rad Nadzorczych, statuującą obowiązek odbycia szkolenia zakończonego stosownym egzaminem, zwalniając z egzaminu członków posiadających uprawnienia do kandydowania na członków rady nadzorczej. Sąd wyraził ocenę, że powód W. K. legitymuje się takimi uprawnieniami, a zatem spełnia wymagania określone w § 89 ust. 4 Statutu skarżącej. Uchwała rady nadzorczej nie może być bowiem sprzeczna z postanowieniami statutu, a także nakładać dodatkowych i nieprzewidzianych w statucie dalszych obowiązków na kandydata do organów spółdzielni (udział w szkoleniu bez egzaminu). Ponadto, Sąd Apelacyjny wyraźnie wypowiedział się w kwestii spełnienia przez M. K. wszelkich warunków przewidzianych dla kandydatów do rady nadzorczej i zwrócił uwagę, że zarząd skarżącej podjął próby

uniemożliwienia powódce udziału jako kandydata w wyborach wbrew treści postanowień statutowych. Ponadto Sąd Apelacyjny dał wyraz temu, że ani żaden przepis prawa, ani postanowienie Statutu skarżącej, a w szczególności ust. 5 § 89¹, nie upoważniał zarządu pozwanej do dokonywania oceny kandydatów czy opisywania ich sytuacji zawodowej bądź rodzinnej, a w konsekwencji nie upoważniał go też do wydania kategorycznego osądu, że kandydat nie spełnia ustawowych przesłanek pozwalających na kandydowanie do rady nadzorczej. Do ustawowych przesłanek sąd słusznie zaliczył członkostwo w Spółdzielni, pisemne zgłoszenie kandydatury, złożenie oświadczeń z ust. 7 § 89¹ Statutu i udział w każdej części walnego zgromadzenia. Sąd powołał się na to, że jakiegokolwiek wątpliwości dotyczące kandydatury powinny być wyjaśnione w czasie jej prezentacji, podczas której członkowie spółdzielni są uprawnieni do zadawania pytań.

Nie jest przy tym prawdziwy zarzut skarżącej, jakoby Sąd Apelacyjny zbagatelizował wymagania, jakie kandydatom na członków rady nadzorczej stawia statut pozwanej. Sąd Apelacyjny wymagania te ustalił według tego, co wynika ze statutu pozwanej, a uchybienia prawu dopatrzył się w działaniach zarządu spółdzielni i powołanego w związku z wyborami kolegium, które wbrew ustawie i postanowieniom statutu wykonało uprawnienia walnego zgromadzenia odnoszące do zweryfikowania kwalifikacji osób kandydujących do rady nadzorczej Spółdzielni. W zaprezentowanej ocenie prawnej Sąd Apelacyjny nie naruszył określonego przez skarżącą postanowienia statutu ani też żadnej z „naczelnych zasad spółdzielczości”.

Nadto, samo zapoznanie się z uzasadnieniem przedstawionym przez Sądy *meriti* w niniejszej sprawie nie pozwala doszukać się przyczyny, dla której miałoby dojść do naruszenia przez nie art. 42 § 1 pr. spółdz. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej sformułowany jest w tym zakresie w sposób nieprawidłowy, a przynajmniej niewyczerpujący. Skarżąca nie przedstawiła w nim żadnych argumentów uzasadniających twierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 42 § 1 pr. spółdz. Powołanie się na charakter statutu jako szczególny rodzaj umowy łączącej członków spółdzielni nie zostało przez skarżącą powiązane z tymi przesłankami,

które w istocie przywołane zostały przez Sąd Apelacyjny jako objaśnienie dla wydanego w sprawie rozstrzygnięcia. W tym kontekście trzeba zwrócić uwagę, że powołanie się przez skarżącego na „oczywistą zasadność” skargi kasacyjnej wymaga wykazania, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, które spowodowało wydanie oczywiście wadliwego orzeczenia. Do wniosku, że Sąd *meriti* dopuścił się wydania orzeczenia obarczonego tak doniosłą wadą ma prowadzić już samo zapoznanie się z treścią wniosku, bez konieczności prowadzenia jego pogłębionej analizy. Wadliwość ta musi być zatem dostrzegalna na pierwszy rzut oka dla prawnika, dysponującego przeciętną wiedzą z zakresu jurysprudencji. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że jest oczywiście uzasadniona, powinien zawierać chociażby wskazanie, na czym ściśle polegała błędna wykładnia przepisu, której miał dopuścić się Sąd odwoławczy.

Wreszcie wskazanie przez skarżącą na odmienne orzeczenia innych sądów, w tym Sądu Najwyższego, wydane rzekomo na tle tożsamej sprawy, nie może potwierdzić oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Samo wyeksponowanie przez skarżącą określonego fragmentu rozważań sądów orzekających w tej innej sprawie nie może przesądzać o tym, że cytowane rozstrzygnięcie zapadło w identycznym stanie faktycznym i stanie prawnym. Niewyjaśniona pozostaje również wątpliwość czy sądy zastosowały w tej innej sprawie identyczne przepisy prawne. Dodatkowo, uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lutego 2021 r., II CSK 458/20, na które powołała się skarżąca, świadczy dobitnie o tym, że istota zaskarżenia dotyczyła naruszenia zupełnie innych przepisów, określających w szczególności sposób głosowania i liczenia głosów przy wyborze członków rady nadzorczej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 8 ust. 1 pkt 1 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964), orzeczono jak w postanowieniu.

[SOP]

[ms]

